

HALLSBERGS KOMMUN
Bildningsförvaltningen

Hjortkvarn- och Pålsbodaområdets förskolor

Kvalitetsredovisning 2015/2016

Innehåll

1. Inledning	3
2. Förskolans prioriterade utvecklingsområden 2015-2018	5
3. Normer och värden.....	6
4. Utveckling och lärande	8
5. Barns inflytande	10
6. Förskola och hem	11
7. Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet	13
8. Förskolechefens sammanfattande analys av kvalitetsredovisningen	14

1. Inledning

Hallsbergs kommun bygger landets bästa förskolor, vilket innebär att vi arbetar med strategier och arbetssätt som är inriktade på att nå alla barn i förskola. Alla ska ha möjlighet att utvecklas utifrån sina individuella behov och förutsättningar.

Vår vision är att alla barn ska trivas, vara trygga, känna nyfikenhet, tycka att det är roligt och därigenom få självförtroende o framtidstro. I denna redovisning så ingår familjedaghemmet i förskolan som den ofta samarbetar med.

Under läsåret har vi bland annat utvecklat/inspirerat oss vidare för att kunna utmana barnen med den pedagogisk dokumentation genom att vi haft föreläsningar om:

- Förändring och drömmar eller möjligheterna med internet och digitala medier.
- Hur dokumentationen och det systematiska kvalitetsarbetet ska stödja vardagsarbetet där barnen är delaktiga till att nå målen.
- Två personal var på SETT-mässan och tog med sig nya tankar hem.

Dessutom har:

- IT-pedagogen varit med, samt stöttat i verksamheternas dokumentationsarbete både praktiskt och genom samtal/reflektion.
- Fritidshemmen i kommunen har haft styrda träffar, vilket stärkt och vidgat dessa verksamheters arbetssätt.

Kulturgruppen hann inte i år men har gjort musikbackar med ett spännande innehåll, vilket kommer att ge alla en ny upplevelse under hösten.

Under årets värdegrundsdiskussioner kom det flera gånger upp frågor kring barn som väcker funderingar. Vi har därför gått på en föreläsning, läst litteratur, diskuterat samt använt elevhälsan med sin specialkompetens. Diskussionerna har givet alla en större samsyn som gynnar barnen.

Kvalitetsredovisningen är ett led i det systematiska kvalitetsarbetet, där vi vill visa vårt arbete mot de höga mål vi strävar mot.

Vi arbetar utifrån Skollagen, Lpfö-98 rev. 2010, Hallsbergs kommuns verksamhetsplan samt FN:s barnkonvention.

- Varje termin träffas ledningsgruppen tillsammans med förskolechefen, för att skapa en ny utvecklingsplan med mål som går att utvärdera.
- Sedan utvecklas den vidare, så att den blir till varje enhets egen utvecklingsplan.
- Dessa planers processer reflekteras en gång per månad i varje arbetslag. Förskolechef är med en till två gånger per termin och sedan lämnas terminsredovisningar in. Utvecklingsplanerna tas även upp till reflektion/diskussion på arbetsplatsträffar och pedagogiska cafeer.
- I slutet av läsåret samlas ledningsgruppen åter för att gemensamt dokumentera vad som skett i verksamheterna, sedan skriver förskolechefen klart kvalitetsredovisningen.

- Plan mot diskriminering och kränkande behandling revideras alltid på höstterminen.

Allt om det systematiska kvalitetsarbetet för Hjortkvarns och Pålsbodas förskoleområde finns att läsa i områdets utvecklingsplan.

På förskoleområdet finns: sju förskoleavdelningar, ett familjedaghem samt en fritidshemsavdelning.

- Fritidshemmet är integrerat med en förskoleavdelning som ligger i Hjortkvarn.
- De andra verksamheterna ligger i centrala Pålsboda.
- Familjedaghemmet arbetar delvis integrerat med en förskoleavdelning.
- En förskola har specialiserat sig på natur och har I Ur och Skur-verksamhet för de äldre barnen.

Organisationsbild finns i områdets utvecklingsplan.

Våra förskoleverksamheter erbjuder cirka 130 barnplatser och fritidshemmet har cirka 11 barn.

Inom verksamheten arbetar förskollärare, lärare, barnskötare samt utbildad personal. Varje förskoleavdelning har 8 timmar planeringstid per vecka, där ingår två timmar gemensam planerings-/reflektionstid varje eller varannan vecka. I övrigt ska tiden fördelas utifrån varje personals ansvar.

På området finns en ledningsgrupp som består av fyra processledare samt en förskolechef.

Förskolechefen gör regelbundna besök på alla enheter, samt ibland blir det några enheter som får fler inriktade didaktiska besök.

Verksamheternas elevhälsoteam består av specialpedagog och kurator, de träffar representanter från de olika förskolorna 1 gång/månad och konsulteras ytterligare där behov finns. Rutiner finns för samarbete med BVC och socialtjänst. En centralt placerad IT-pedagog finns i kommunen.

2. Förskolans prioriterade utvecklingsområden 2015-2018

Rutiner för arbetet med pedagogisk dokumentation

- Målet är att vi ska få ett bra vardagsarbete där barnen är delaktiga.
- För att vi ska nå målet behöver vi arbeta aktivt med foton, teckningar, samtal/reflektion och digitala verktyg.
- Använda lärplattor för att utveckla lärandeprocesser och utveckla vårt arbetssätt.
- Barnen blir delaktiga i processen genom att vi skapar tid och utrymme för samtal.
- Processen kommer att hållas vid liv genom kontinuerligt arbete med pedagogiska dokumentationer samt reflektioner lärare emellan.
- Förutsättningarna som krävs är att hitta rutiner för när vi gör pedagogiska dokumentationer på våra förskolor.
- Forskningen visar på att barnen ser sitt eget lärande genom pedagogisk dokumentation.
- Insatserna följs upp på avdelningarnas reflektionstid, arbetsplatsträffar och utvärderas årligen i kvalitetsredovisningen.

Verksamheterna arbetar på olika sätt och har kommit olika långt med den pedagogiska dokumentationen. Lärarna/pedagogerna behöver arbeta mer med att göra dokumentationerna pedagogiska. Det innebär att dokumentationen tas med dem tillbaka till barnen och man reflekterar tillsammans, samt reflekterar även själva kring dokumentationerna de arbetar med. Utifrån föreläsningen vi fick om pedagogisk dokumentation har lärarna/pedagogerna blivit inspirerade att vidareutveckla det framåtsyftande arbetet med barnen. Detta görs genom att lyssna in barnens tankar och idéer samt utveckla arbetet utifrån detta. Ett aktivt arbete kommer att fortsätta, där vi ständigt både blickar framåt, och bakåt, tillsammans med barnen för att läroprocesser ska gynnas.

3. Normer och värden

Förskolans mål:

- Barnen ska visa hänsyn och respektera alla människor i alla situationer.
- Barnen ska utveckla förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av kulturell eller etnisk bakgrund.
- Alla lärare ska kunna uppge hur man går tillväga vid bedömningar och rutiner kring anmälningar av kränkande behandling.

Aktiviteter:

- Effekter av arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling följs upp, analyseras och utvärderas inom det systematiska kvalitetsarbetet.

Ansvar: Förskolechef

- Processen kring det främjande och förebyggande arbetet med kränkande behandling kommer att hållas vid liv genom diskussioner och reflektioner på arbetsplatsträffar samt genom att vi en gång per termin har träffar för de som är ansvariga för *Plan mot diskriminering och kränkande behandling*.

Ansvar: Förskolechef/ansvariga för planen

- All personal ska få en föreläsning av skolinspektionen under våren, för att främja det förebyggande och åtgärdande arbetet kring kränkande behandling.

Ansvar: Utvecklingsledare

- Vi ska använda material som främjar barnens emotionella utveckling och förmåga att visa hänsyn och respekt för andra.
- **Ansvar:** Arbetslag

Bedömning och resultat:

Vi anser att vi uppnått målen inom detta område.

Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
X		

Analys:

Vi har haft en gemensam arbetsplatsträff där vi pratat om kränkande behandling genom film och diskussioner. Det var bra diskussioner som ledde till fler frågor och reflektioner kring

kränkande behandling samt anmälningar inom området. Alla som har ansvar för ”Plan mot diskriminering och kränkande behandling” har träffats och vi skrev en gemensam arbetsgång för anmälningar kring kränkande behandling som nu finns i alla planer. I och med detta blev våra planer mer tydliga och alla arbetar efter samma gång. En förskola har gjort flera anmälningar om kränkande behandling och känner sig tryggare när de skall anmäla. Övriga förskolor känner en osäkerhet kring när vi skall anmäla, men tycker ändå att det finns tydliga rutiner för hur vi skall gå tillväga. Under hösten 2015 fanns plan för att personalen i förskolorna i Hallsberg skulle få en föreläsning från skolverket, angående att främja det förebyggande och åtgärdande arbetet kring kränkande behandling. Denna föreläsning uteblev så vi känner fortfarande osäkerhet i detta arbete.

På våra förskolor arbetar vi med olika kompismaterial. Exempel på material vi använder är Tio små kompisböcker, Stegvis, Babblarna, Ugglan och kompisproblemet samt eget material och drama. En stor del av arbetet är samtal och diskussioner med barnen. Vi ser att arbetet med detta speglar av sig i barnens vardag och de återkopplar till det vi sagt och gjort för att lösa sina konflikter. Samtidigt så är det ibland svårt för dem att omsätta den teoretiska kunskapen som handlar om känslor och hur man är mot varandra i praktiken.

Vi ser att barnen efter olika kulturprojekt har ökat sin förståelse för att de är en del av en större helhet. De har visat att de kan se att vi alla är olika och för barnen är detta helt naturligt. De resonerar och reflekterar både med lärarna och varandra om de olika kulturprojekten. En förskola har arbetat lite mindre kring detta. Här har man arbetat mycket med språk och med flaggor från olika länder.

Åtgärder för utveckling:

Nu blir vårt fokus att träna barnen att se sina kompisars behov och känslor i ökad utsträckning.

4. Utveckling och lärande

Förskolans mål:

- Varje barn ska utveckla nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra samt utveckla sitt intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och deras kommunikativa funktioner.
- Varje barn ska utveckla sin förståelse för rum, form, läge och riktning och grundläggande egenskaper hos mängder antal, ordning och talbegrepp samt för mätning, tid och förändring.

Aktiviteter:

Vi genomför minst 12 språksamlingar under hösten 2015 och minst 15 under våren 2016.

Ansvar: Arbetslag

- Vi genomför minst 12 matematksamlingar under hösten 2015 och minst 15 under våren 2016.

Ansvar: Arbetslag

Bedömning och resultat:

Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
X		

Analys:

Vi har genomfört det antal matematksamlingar vi skulle enligt planerade aktiviteter. Vi har arbetat med olika områden inom matematiken och vi ser att barnen har tagit till sig det och använder det i sin vardag. De reflekterar och använder matematiska uttryck och tänkande i samspelet med varandra. Vi försöker att vara med och utmana dem i deras reflektioner. Vi har jobbat med aktivitetskort för matematik, kunskap från matematikcirkeln som vi gått, Babblarna, mätning, former, antalsuppfattning, diagram, bråk, mönster m.m. Vi ser att barnen använder begrepp i vardagen och vi ser att de uppmärksammar mönster och former.

Vi har genomfört det antal språksamlingar vi skulle enligt planerade aktiviteter. På våra språksamlingar har vi bland annat använt materialet "Före Bornholmsmodellen", arbetat med Babblarna, bokcirkel, tecken som stöd. Bornholmsmaterialet innefattar det mesta inom språkområdet och är ett varierat material. Vi ser att barnen tycker det är spännande och utmanar sig själva. Det återspeglar sig i verksamheten genom att de leker med ord, rimmar, återberättar och skapar sagor och benämner sitt namn på ett identitetsstärkande sätt.

På några av förskolorna arbetar vi med tecken som stöd och vi ser att det blir till stöd för de yngsta barnen som inte utvecklat sitt verbala språk ännu. Bokcirkel har varit aktuellt på några av förskolorna. En av förskolorna har arbetat med detta i flera år och det märks att barnen där längtar efter bokcirkel och känner glädje inför den. Barnen växer som individer och de lär sig att visa respekt genom att lyssna aktivt och visa sitt intresse för bokberättaren.

Vi har under året tänkt till angående det pedagogiska material som finns tillgängligt och vi har köpt in/tagit fram spel som utvecklar den språkliga och matematiska förmågan.

Åtgärder för utveckling:

- Fortsätta utveckla bokcirkelkonceptet
- Vidareutveckla matematiksamlingarna med antal, siffror och förståelsen för att antal och siffran hör ihop.

5. Barns inflytande

Förskolans mål:

- Varje barn ska få ett ökat inflytande över sin vardag.

Aktiviteter:

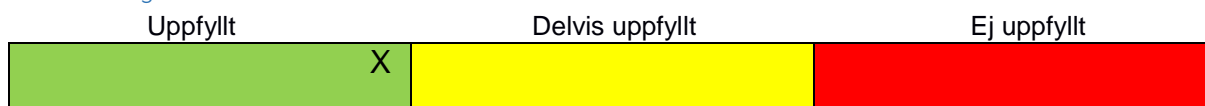
- Att vid läsårets början och läsårets slut ställa frågor till barnen angående deras inflytande .
(**När** bestämmer du/ni? **Vad får** du/ni bestämma? **Vad vill** du/ni bestämma?)

Ansvar: Arbetslag

- Under året genomföra barnråd med alla barn

Ansvar: Arbetslag

Bedömning och resultat:

Analys

Vi ser att barnen har svårt att förstå frågorna som vi formulerat kring deras inflytande. Det kan bero på att vi inte ställt sådana frågor tidigare. Barnen vet inte riktigt var det ska leda och funderar på hur de ska svara. Men av de svar som barnen gett kan vi ändå se att många tycker att de får bestämma i leken. Vi anser att det är betydelsefullt att barnen känner att de får bestämma och att de har inflytande över sin lek. Till de yngsta barnen på förskolorna har vi inte ställt frågorna, utan vi har observerat och varit lyhörda för de val barnen dagligen gör.

Alla förskolor har under året arbetat med barnråd. Genomförandet har sett lite olika ut. Barnen har genom barnrådet fått möjligheten att påverka verksamheten och sin vardag på förskolan. Tanken med barnrådet är att barnen ska få ett ökat inflytande och förståelse för att vara delaktiga och ta demokratiska beslut. Vi kan se att alla barn tycker att denna aktivitet är rolig.

Åtgärder för utveckling:

- Samtal om barns inflytande behöver vara i fokus och vi behöver hitta former för hur det ska se ut.
- Vi fortsätter att vidareutveckla barnråden på respektive förskola.

6. Förskola och hem

Bildningsnämndens mål

- Vårdnadshavare och barn ska vara nöjda med våra skolor.

Idag uppger 88 % av vårdnadshavarna att de är nöjda med förskolans bemötande, 2015 ska vi ha 92 % för att 2018 vara 97 %.

	Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Målet är uppfyllt på vår enhet		X	

Bildningsnämndens mål

- Vi ska ha en förskola som tar hänsyn till våra medborgares behov av barnomsorg alla tider på dygnet.

Vårdnadshavares nöjdhet med förskolans tillgänglighet ska årligen öka från idag, där 92 % är nöjda, för att 2018 vara 97 %.

	Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Målet är uppfyllt på vår enhet		X	

Förskolans mål:

- Andelen vårdnadshavare som svarar på kommunens enkät 2016 ska vara 100 %.
- Andelen vårdnadshavare som upplever att informationen om förskolans verksamhet är bra ska helst vara 95 % 2016.
- Andelen vårdnadshavare som upplever att informationen om det egna barnets/barnens utveckling ska helst vara 95 % 2016.

Aktiviteter:

- På föräldramöte redovisa föregående års enkätsvar, samt informera om varför det är så viktigt att vårdnadshavarna deltar. **Ansvar:** Arbetslag
- Vara tydliga och öppna när vi informerar om enkäten. **Ansvar:** Arbetslag

Bedömning och resultat:

Förskolan Gläntan skulle uppnått 100 % resultat, men tyvärr så blev ett svar inte registrerat. I övrigt har förskolorna inte uppnått att 100 % av att vårdnadshavarna har svarat på enkäten. Därför säger vi att målen är delvis uppnådda. Från förskolan Gläntan kan vi utläsa av de som haft samtal vid enkät tillfället, att de talar om barns lärande och att informationen är bra.

Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
X		

Analys:

På grund av att vi inte har fått 100 % svarsfrekvens på alla förskolor, så är det svårt att dra några gemensamma slutsatser angående vad vårdnadshavarna tycker om verksamheterna, samt om det egna barnets utveckling. Det de flesta vårdnadshavare uttrycker i den dagliga kontakten att de är nöjda.

Under året har vi försökt få föräldrarna att förstå vikten med enkäten och att den är en viktig del av vårt kvalitetsarbete. Kommunen har utarbetat en gemensam utvecklingssamtals mall, där alla pratar om barns lärande på både gruppnivå samt individnivå. Vi har använt våra informationskanaler till föräldrar och jobbat vidare på detta med månadsbrev, almanackor med information, dokumentationer, lärplattor i hallarna med filmer och bildspel. På föräldramötena pratar vi och visar bildspel om vår verksamhet utifrån mål.

Eftersom förskolorna har fått olika svarsfrekvens beroende på vilket sätt som använts, kan vi se att vårdnadshavarna i större utsträckning svarar på enkäten om de får fylla i den på förskolan, än om vi skickar med den hem.

Åtgärder för utveckling:

För att kunna lyckas få 100 % av vårdnadshavarna att svara på enkäten behöver de fylla i den på förskolan.

7. Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

Förskolans mål:

- Att övergången från förskola till förskoleklass skall kännas lustfylld och trygg.

Aktiviteter:

Alla aktiviteter finns beskrivna i *Handlingsplan för överkolning av 6-åringar från förskola/ pedagogisk omsorg till förskoleklass/fritidshem i Folkasboskolan.*

Bedömning och resultat:

Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
X		

Analys:

Vi upplever att årets arbete med övergången från förskola till förskoleklass har fungerat bra. Barnen från de olika förskolorna i samma ålder har träffats för gymnastik en gång i veckan under läsåret (förutom en förskola) och sedan 6-årsträffar i april/maj på de olika förskolorna. Arbetet avslutades sedan med en busstur till Hallsberg där vi bowlade tillsammans samt en utflykt med nuvarande förskoleklass. Genom dessa aktiviteter upplever vi att barnen börjar formas som en grupp och blir trygga inför framtiden. Barnen har besökt förskoleklass vid ett tillfälle och de var glada och förväntansfulla både innan och efter besöket.

Planen har fungerat bra och den har en tydlig arbetsgång som vi gått efter i samarbete med de andra förskolorna och förskoleklasspersonalen.

8. Förskolechefens sammanfattande analys av kvalitetsredovisningen

Betydelsefullt för verksamheternas utveckling är kompetens, miljö och barngruppens sammansättning. Detta tog även Skolverkets konferens: ”Kvalitet och barngruppens storlek i förskolan” upp. Mängden barn 1-2år, samt deras längre placeringstid är något vi försöker planera kring vid varje placering.

I vårt målinriktade arbete har vi gjort kompetensinsatser som utvecklar oss mot framtiden, samt punktinsatser på grund av att alla är olika.

Några har åkt på specialinriktade kurser och sedan redovisat detta på gemensamma möten, så att kunskapen kan användas av alla. När sedan behov uppkommer, vet vi vem som kan konsulteras.

Vi har startat med verksamhetsbesök som blivit en del av vår kompetensutveckling. En personal från två förskolor byter plats en halvdag. Personalen tycker att det är mycket positivt och vi ska utvärdera det efter nästa läsår. Kreativiteten finns, men att hitta gemensam tid för reflektion och samtal är svårare på små enheter.

Kultur ett nationellt tema som alla arbetat med detta år, har ökat barnens förståelse för att de är en del av en större helhet. Vi kan se/höra att barnen tagit åt sig detta genom leken, där de på ett naturligt sätt visat att vi är olika. Temat har berikat alla verksamheter samt vårdnadshavare som också har blivit en naturlig del i arbetet.

Det har blivit svårare och svårare att anställa pedagoger/lärare. Det borde erbjudas fler utbildningstillfällen, så att de barnskötare som önskar kunde söka till denna.

Skrivandet av kränkningar är något som fortfarande känns jobbigt. Vi har kommit en bit på väg, fast vi måste fortsätta få ökad kunskap samt förståelse inom detta område.

Nästa termin ska vi arbeta vidare med att stärka barns kompetenser med förebyggande arbete. Vi hoppas därmed att stärka deras självkänsla samt utveckla deras förmåga, så de upplever gruppen som en tillgång för sin utveckling och minska konflikterna.

Processen kring arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling har blivit mer levande, då vi på varje arbetsplatsträff har gått igenom och diskuterat olika områden. Vi har även börjat läsa litteratur som vi reflekterar kring efter våra apt:n och därmed fått en viss påfyllnad samt startat andra diskussioner.

Vi måste arbeta för en mycket bättre svarsfrekvens på föräldraenkäten nästa år. Så många som möjligt får fylla i en laddad lärplatta på förskolan.

En önskan är att kommunen hade någon form av sammanträdesmöjlighet via nätet. Det skulle underlätta och minska olika kostnader vid regelbundna kontakter/möten Pålsboda och Hjortkvarn.

Denna termin har vi fått betalt för 0,05 % processledartid och verksamheterna tillskjuter som förut 0,05 %. I och med det kan jag lättare skapa en ledningsgrupp som driver utveckling. Stort tack!

Hallsberg 2016-07-07

Inger Andersson Förskolechef